

Захисти своє право

Чи пощастить переселенці отримати свої кошти від Фонду страхування нещасних випадків?

В ході боїв на Сході України жінка була поранена під час обстрілу підприємства, на якому вона працювала. Вимушена була покинути рідне місто та переїхати на територію, підконтрольну Україні. Дістала інвалідність. Однак ніяк не може одержати належні їй виплати за лікарняний від Фонду соціального страхування. На допомогу прийшли правозахисники.

Альбіна* працювала на посаді машиніста насосних установок у шахті «Новопавлівський механізований цех» м. Красний Луч Луганської області. 2 роки тому, 8 серпня 2014 року, під час роботи в шахті почалася стрілянина, кулі, міни та снаряди летіли, вражаючи все навкруги... В результаті обстрілу Альбіна отримала вогнепальне поранення лівого стегна та голени.

І з тих пір поранена була вимушена лікуватися – спочатку у міській лікарні Красного Луча, а потім, виїхавши на підконтрольну Україні територію – у Харківській обласній клінічній лікарні та, за новим місцем проживання – у Чугуївській центральній районній лікарні ім. М.І. Кононенка. Через поранення, лікування виявилось важким та тривалим, внаслідок чого 7 квітня 2015 року Альбіна визнається інвалідом III групи (у травні 2016 року в результаті перекомісії III групи інвалідності було продовжено до 01.05.2017 року).

Звісно, що на лікування та медпрепарати довелося витратити чималі кошти. Альбіна є внутрішньо переміщеною особою, якій довелося покинути все нажите на Луганщині. І ситуація ускладнилася ще й тим, що підприємство, в якому вона працювала до отримання вогнепального поранення, знаходиться на непідконтрольній Україні території, тому ніяких виплат з непрацездатності, звісно, не здійснює.

При цьому набігла значна сума за листами непрацездатності – 22 169 грн. 31 коп. (розмір допомоги у зв'язку з тимчасовою

непрацездатністю 21 685 грн. 26 коп. плюс сума за рахунок засобів підприємства – 484 грн. 05 коп.)

Враховуючи, що на теперішній час переселенка проживає у м. Чугуєві Харківської області, тому вона звернулася саме до Відділення виконавчої дирекції Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України в Чугуївському районі – з проханням прийняти листки непрацездатності з 1 серпня 2014 року по 6 квітня 2015 року – та здійснити їх оплату.

Проте від чиновників Фонду надійшла відповідь такого змісту: «У Вашому випадку, враховуючи те, що підприємство на якому стався нещасний випадок з Вами, знаходиться на тимчасово окупованій території, та підприємство на цей час не перереєстровано на території, що контролюється Українською владою, відповідно до «Порядку призначення, перерахування та проведення страхових виплат» Фонд не має підстав для розрахунків з Вами за лікарняними листами. Проведення розрахунків можливе безпосередньо після повернення території міста, у якому зареєстровано страховика, під контроль Української влади чи після переміщення та перереєстрації страховальника, на контрольовану Українською владою територію».

Отже, перед Альбіною Фонд поставив альтернативу: або чекати, поки підприємство, на якому вона працювала, перереєструється на підконтрольній Україні території, або

з пораненою ногою йти повертати місто, в якому наразі зареєстровано страховика, під контроль Української влади. Проте з таким висновком Фонду, який має надавати не відписки, а допомогу з тимчасової непрацездатності, переселенка категорично не погодилася. Та звернулася до Чугуївської правозахисної групи.

Правозахисники допомогли їй скласти відповідний позов на суму в 21 685 грн. 26 коп. та взялися обстоювати інтереси постраждалої в судовому порядку.

Сподіваємося, що вітчизняна Феміда стане на сторожі законних прав переселенки. Будемо інформувати наших читачів про перебіг цієї непересічної справи.

*Ім'я героїні змінено з етичних міркувань.

Юрій Чумак

КОМЕНТАР ФАХІВЦЯ. РОМАН ЛИХАЧОВ, АДВОКАТ, ГОЛОВА ЧУГУЇВСЬКОЇ ПРАВОЗАХИСНОЇ ГРУПИ:

Відповідно до статей 1, 3, 21, 43, 46 Конституції України, Україна як соціальна держава, зміст і спрямованість діяльності якої визначають права і свободи людини та їх гарантії, проголосила право громадян на належні, безпечні і здорові умови праці, соціальний захист, та право на забезпечення їх у разі повної, часткової або тимчасової втрати працездатності.

Частиною 1 статті 64 Конституції визначено, що конституційні права і свободи людини і громадянина не можуть бути обмежені, крім випадків, передбачених Конституцією України.

Згідно зі статтею 256 Кодексу Законів про працю України, допомога з тимчасової непрацездатності виплачується при хворобі, каліцтві, тимчасовому переведенні на іншу роботу, у зв'язку із захворюванням, догляду за хворим членом сім'ї, карантині, санаторно-курортному жуванні і протезуванні. При хворобі або каліцтві допомога виплачується до відновлення працездатності або встановлення інвалідності.

Законом України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності» (далі – Закон) передбачено, що застрахованим особам, стосовно яких страховальником не виконано обов'язків щодо нарахування та виплати матеріального забезпечення за страховими випадками у зв'язку з відсутністю можливості встановлення місцезнаходження цього страховальника, призначення та виплата матеріального забезпечення здійснюються робочим органом Фонду за місцем реєстрації їх місця проживання чи перебування у порядку, встановленому правлінням Фонду.

Відповідно до розділу I «Порядку надання страхових виплат, фінансування витрат на

медичну та соціальну допомогу, передбачених загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання для осіб, які переміщуються з тимчасово окупованої території і районів проведення антитерористичної операції», особи, які тимчасово переміщені, мають право на призначення та/або продовження раніше призначених страхових виплат, страхових витрат на медичну та соціальну допомогу відповідно до Закону безпосередньо в робочих органах виконавчої дирекції Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України за фактичним місцем проживання (перебування), що підтверджується довідкою про взяття на облік особи, яка переміщується з тимчасово окупованої території України або району проведення антитерористичної операції».

Відповідно до пп. «а» п. 1 ч. 1 ст. 21 Закону, у разі настання страхового випадку Фонд соціального страхування від нещасних випадків зобов'язаний у встановленому законодавством порядку: своєчасно та в повному обсязі відшкодувати шкоду, заподіяну працівникові внаслідок ушкодження його здоров'я або в разі його смерті, виплачуючи йому або особам, які перебували на його утриманні, в тому числі допомогу у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю до відновлення працездатності або встановлення інвалідності.

Розмір допомоги становить 100% середнього заробітку, при цьому перші 5 днів тимчасової непрацездатності оплачується власником підприємства за рахунок засобів підприємства, наступні дні оплачуються за рахунок засобів Фонду (ст. 34 Закону, п. 2.4 Порядку призначення, перерахування та проведення виплат).

Сайт «Захист прав вимушених переселенців»

Ситуація

ПЕРЕСЕЛЕНЦЫ В МАЛИНОВКЕ

Максим стучит пультом по телевизору. То снимая, то надевая очки с толстой линзой, семилетний мальчик пытается рассмотреть, что на этот раз натворила Маша и куда подевался медведь

Максим не может ходить ни в детский сад, ни в школу. У него – тяжелая форма синдрома Дауна. Он сидит в сантиметре от экрана, потому что очень плохо видит. Мальчик не разговаривает, только издает звуки, и ему сложно контролировать движения. Когда нервничает, обязательно что-то грызет.

«Сынок, Максимка! Не надо, отпусти!» – мама Максима Александра Переварюха успокаивает сына, когда он резко хватает фотографа за рубашку.

Ребенка с трудом удаётся отвлечь.

«Дети с синдромом Дауна – очень сильные. Он очки ломает, выбрасывает. Это сейчас он уверенно ходит по комнате. Ноги и руки у него окрепли», – рассказывает Александра.

В 2015 году, когда семья жила в селе Староминовка Донецкой области, Максиму поставили диагноз «острый лимфобластный лейкоз». Сначала мальчика возили на лечение в Донецк. Александра вспоминает, как во время стрельбы пряталась с тяжело больным ребенком в подвале клиники. А еще помнит трагические истории детей, пациентов отделения онкогематологии. «Мне лишь бы он жил, пусть не разговаривает, лишь бы жил», – часто повторяет Александра, прощая ребенку все его неосознанные поступки.

Тогда же родители Максима окончательно решили уезжать: подальше от боевых действий, поближе к городу, где окажут квалифицированную медицинскую помощь.

В поселке Малиновка Чугуевского района – почти в 50 километрах от Харькова – для семьи переселенцев нашли жилье. Ухоженный деревенский дом с огородом на бывшей улице Кирова (сейчас Казацкой) пустовал – хозяйка, одинокая пожилая женщина, переехала к родственникам.

Владелица дома разрешила семье платить только за «коммуналку», но сразу предупредила: в любой момент переселенцам нужно быть готовыми уезжать. Дом выставлен на продажу.

«Нам очень повезло, что мы живем бесплатно, и очень благодарны этой семье. С самого начала был такой разговор: вы будете жить, пока дом не купят. Его могут купить через месяц, а могут купить через год. Покупатели приходят: кого-то не устраивает

цена, кого-то что-то еще. Пока что живем, как на пороховой бочке», – говорит Александра.

Ежемесячного дохода семьи, если учесть зарплату мужа-разнорабочего (около 2000 гривен), «переселенческие», выплаты на ребенка, не хватит, чтобы выкупить жилье даже в долгосрочной перспективе. Влияет близость Малиновки к Харькову – за дом просят 15 тысяч долларов.

«Мы очень привыкли к этому дому, но такую сумму и за всю жизнь не соберем», – говорит мама Максима.

Найти доступное съемное жилье семье будет нелегко, предполагает Александра. Дело не только в деньгах. Переселенка рассказывает об опыте других внутренне перемещенных лиц: собственники жилья часто отказывают, когда выясняется, что их клиенты – переселенцы.

«Было бы здорово, если бы мне помогли представители власти, может быть, другой поселок, другие варианты. Если я чужой человек, приду с улицы, кто на меня отреагирует? Нам главное, чтобы был прямой автобус, добираться к врачу. Каждый месяц сдаем анализы Максима, следим. И каждые три месяца – прием у гематолога. Соответственно, каждые три месяца – прием у невропатолога. Нужно еще к окулисту, психиатру. Это такая череда...», – объясняет Александра, почему важно жить ближе к городу.

С начала конфликта на Донбассе в Малиновке поселилось 87 семей переселенцев. Сейчас стало примерно на 30 семей ВПЛ меньше, рассказывает поселковый голова Николай Семерьянов.

«Кто-то вернулся домой, кто-то переселился. Проблема с жильем для переселенцев у нас есть. И Чугуев, и Кочеток просят у нас жилье. Когда мне люди говорят: вот мы думаем продавать, я прошу – поселите, пожалеете, пусть поживут», – пытается договориться с жителями поселковый голова.

«Вариантов мало, если продадут дом,

семье Александры придется искать другое жилье. Я подыскиваю жилье у нас в поселке. И сам иду, и работников озадачиваю, ищем», – подчеркивает глава поселка.

Специальной программы помощи с жильем переселенцам, которые воспитывают детей с инвалидностью, в Харьковской области нет, объясняет директор Департамента

социальной защиты населения Харьковской облгосадминистрации Юрий Шпарага. В то же время он рекомендует ВПЛ обращаться к местной власти или напрямую в департамент. В индивидуальном порядке власти обещают помочь.

После основного лечения Максим чувствует себя хорошо.

«Будем надеяться, что он победил лейкоз. Я вижу, как он улыбается», – радуется мама.

Не раз в разговоре с журналистами Александра вспоминает главврача

харьковского 1-го дома ребенка Романа Марабяна. Именно он помогал достать дорогостоящие препараты для Максима. Мама мальчика помнит каждый звонок главврача: его внимание – «Как дела у семьи? Как с анализами у сына?» – Александра очень ценит.

Харьковский дом ребенка занимается реабилитацией тяжело больных детей. С июня 2014 года там приняли 124 ребенка с родителями из Донецкой и Луганской областей.

«Все дети имели тяжелую патологию центральной нервной системы, у многих из них был диагноз – ДЦП, трое детей имели онкологическую патологию, около 10 детей – синдром Дауна. Все дети прошли полноценный курс реабилитации у наших специалистов: Бобат-терапию, Войт-терапию, механотерапию, коррекционные занятия с логопедами, дефектологами, дети и семьи получили психологическую помощь», – рассказал «МедиаПорту» Роман Марабян.

Проводя журналистов, Александра Переварюха признается, как искренне поражена отношением местных жителей. Новые соседи не просто здороваются с приезжими, а делятся с семьей продуктами, выручают, если нужно помочь. А недавно соседская девочка приехала поздравлять Максима с днем рождения.

Татьяна Федоркова, «МедиаПорт»